

ПОЗОРИШНЕ НОВИНЕ

www.narodnpozoriste.rs

Издаје Народно позориште у Београду

ФИГАРОВА ЖЕНИДБА
НАЈБОЉА ПРЕДСТАВА

ЛАУРЕАТ
БОРИС КОМНЕНИЋ

МИРА СТУПИЦА
ОТВОРИЛА МУЗЕЈ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

У ЈЕДНОМ ДАНУ ДРАМСКА ПРЕМИЈЕРА, СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА И ОТВАРАЊЕ МУЗЕЈА

Дан Народног позоришта

Отварањем Музеја Народног позоришта и свечаном академијом на Великој сцени, која је ове године одржана под називом „Чувајући историју стремимо будућности“ и премијером у Драми, „Призори егzekуције“ Хауарда Баркера, коју је режирао Марко Манојловић, Народно позориште је у понедељак, 22. новембра, прославило 142 године постојања. Музеј је отворила Мира Ступица, а прослава на Великој сцени је почела пројекцијом документарног филма Балше Ђога и Петра Антоновића „Историјат Народног позоришта у Београду“ који је, по сценарију Јелице Стевановић, урађен поводом свечаног отварања Музеја.

Као и сваке године, у оквиру програма прославе који су овог пута водили Наташа Нинковић и Небојша Кундачина, презентовани су најбитнији догађаји претходне сезоне, у којој је, поред представа са редовног репертоара и бројних гостовања, изведено осам премијера и једна премијерна обнова, пред скоро 180.000 гледалаца.

(наставка на стр. 2)

ИЗУЗЕТНО УСПЕШНА
ПРЕМИЈЕРА У ДРАМИ

НОВОГОДИШЊИ КОНЦЕРТИ

НОВОГОДИШЊЕ
РАДОСТИ МЛАДИХ
12. децембар у 12.00

I SOLISTI VENETI – БОЖИЋНИ
КОНЦЕРТ „МЕЛОДИЈА
И ВИРТУОЗНОСТ
У ИТАЛИЈАНСКОЈ МУЗИЦИ“
16. децембар у 20.00

ПОНОВО ИГРАМО ЗАЈЕДНО
НОВОГОДИШЊИ БАЛЕТСКИ
ГАЛА КОНЦЕРТ
27. децембар у 19.30

ГАЛА КОНЦЕРТ ОРКЕСТРА
И ХОРА ОПЕРЕ
29. децембар у 20.00

НОВОГОДИШЊИ ГАЛА КОНЦЕРТ
„СВЕТЛУЦАЈ И БУДИ СРЕЋАН“
13. јануар у 20.00

ПОЗОРИШНЕ
НОВИНЕ

Корисан
НОВОСТИ

ПОПУСТ

ПРИ КУПОВИНИ КАРТЕ

20%

НАСТАВАК СА НАСЛОВНЕ СТРАНЕ

Раша Борису Комненићу, Фигаро најбољи

Круну годишње свечаности Народног позоришта свакако је представљала додела Награде „Раша Плаовић“ за најбоље глумачко остварење на београдским сценама између два Дана позоришта, коју је ове године добио Борис Комненић за улогу Дезмонда Мортонa у представи „Државни службеници“ Роналда Харвуда, у режији Ђурђе Тешић. Образложење је прочитала директорка Дrame, Ивана Димић: „Он је способен да прикаже лакоћу и жовијалност истовремено кад и дубоку људску потресеност. Оно што га издваја и чини уистину ве-

ру репертоара Куће у периоду од 22. новембра прошле, до 10. новембра ове године. Поменуто признање понели су и Ненад Стојменовић (за улогу Диониса у представи „Баханткиње“, Еурипида, у режији Стафана Валдемара Холма), Сања Керкез (за улогу Лучије од Ламермура у истоименој представи Гаетана Доницетија и режији Џона Рамстера), Оркестар Народног позоришта у Београду (за извођење представа „Лучија од Ламермура“ Гаетана Доницетија и „Фигарова женидба“ В. А. Моцарта), Бојана Жегарац (за улогу Одеде / Одилеје у представи „Лабудово језеро“ П. И. Чајковског, у кореографији Димитрија Парлића) и

ликим глумцем је ретка способност да прикаже осећања сакривајући их, да буде тачан и брз, а ненаметљив, да се користи иронијом, а да она не прегне у цинизам, него да успе да задржи људску топлину, и напокон вештина да се минимумом сценских средстава прецизно донесе лик у свој његовој комплексности. Жири је имао у виду целокупни досадашњи уметнички рад Бориса Комненића“, наводи се, између осталог, у образложењу жирија.

Прваку Националног театра, за исту ролу, уручена је и Награда Народног позоришта у Београду за најбоље индивидуално премијерно уметничко остварење у окви-

Начин на који Борис Комненић свом лику одмерено додаје битне карактеристике током развоја драмске радње говори нам о његовом супериорном глумачком искуству и вештини, као и његовом изузетном дару.

Јовица Бегојевић (за улогу Принца Зигфрида у истој представи). Награде Народног позоришта у Београду добили су и Жељко Хубач (драматург и главни уредник Издавачке делатности), Борика Ивић (пословни секретар Управе) и Југослав Пурић (главни гардеробер, шеф мушке гардеробе).

Награда за најбољу представу у оквиру репертоара Народног позоришта између два Дана позоришта припала је опери „Фигарова женидба“ Волфганга Амадеуса Моцарта, у режији Јагоша Марковића, под музичким вођством маистра Премила Петровића.

■ М. Безбрадица ■

ПЛАКЕТЕ И ПЕЧАТИ

Плакета Куће, поводом значајних активности у раду Народног позоришта, уручена је маестру Младену Јагушту, Саобраћајном институту ЦИП и Скупштини општине Стари град. По одлуци управника, Печат Народног позоришта уручен је архитекти Милану Палишашком, његовом колеги Слободану Дрињаковићу и првакињи Опере Јадранки Јовановић, која је послала телеграм у којем је навела да због раније прихваћеног гостовања у Италији није могла лично да прими ово изузетно знамење, али је апострофирала да је свесна његовог значаја и поносна што је њен рад у Кући на „најбољи могући начин добио своје признање“.

ЈАВНЕ ПОХВАЛЕ

Јавне Похвале за резултате у раду од изузетног и посебног значаја за успешну активност у претходној сезони добили су Славко Милановић, Гордана Перовски, Александар Ђурица, Вук Костић, Борис Пинговић, Светлана Бојчевић Цицковић, Радмила Бакочевић, Џон Рамстер, Премил Петровић, Иван Јовановић, Милица Јевић, Сања Нинковић, Милош Марјан, Томаш Чижмадија, Милош Кецман, Драган Којадиновић, Саво Ђузовић, Данијела Поповић, Драган Ђукнић, Дејан Остојић, Милутин Филиповић и Бојан Белић.

ЗЛАТНЕ ЗНАЧКЕ

Члановима Куће који су двадесет година у позоришту, традиционално се додељују Златне значке и ове године су уручене Миленку Павлову, Божину Павловском, Александру Дојковићу, Едит Македонској, Владиславу Антонићу, Милану Марковићу, Гордани Драгићевић, Срђану Савићу, Љубомиру Јовановићу, Горану Мишковићу, Филиману Остојићу, Предрагу Црнобрњи, Анкици Јовановић, Неговану Симићу, Зори Дојчиновић и Тањи Томић.

ПРИЗНАЊА ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ

Свечано смо испратили и пожелели дуг и здрав пензионерски живот члановима Куће Вери Жунић, Татјани Јеремић, Драгани Станојевић Илић, Станимиру Павловићу, Миодрагу Антонијевићу, Срби Маринковићу, Драгољубу Денићу, Милоранки Марковић, Сави Ђузовићу, Драгану Којадиновићу, Данку Динићу и Војиславу Бузолићу.

Р. П. Н.

РЕЧ УПРАВНИКА ПОВОДОМ ДАНА ПОЗОРИШТА

Народно позориште је театар који има будућност

Пре уручења годишњих признања, присутнима се обратио управник Божидар Ђуровић, који је казао да је Национални театар данас кућа са „моћним уметничко-техничким потенцијалима и театар који има будућност“.

„Дан позоришта је време за сумирање резултата у протеклој години. Осим уметничких достигнућа, о којима смо до сада говорили и на које смо најпоноснији, желели бисмо да истакнемо и оно што смо остварили ван сценске продукције, а што ће у будућности значајно утицати на квалитет продукције. Наиме, Народно позориште је последњих годину дана економски консолидована кућа без дуговања и са значајним сопственим приходима. У нашем театру отпочело је фазно реновирање које ће трајати четири године и које ће се одвијати на начин који неће утицати на продукцију“, најавио је Ђуровић и подсетио да су, у међувремену, санирани кровни прозори на згради, урађена хидроизолација крова, а планирано је и да до краја године буде решен проблем климатизације.

Он је казао да се у следећој години очекује „ургентна реконструкција“ Сцене „Раша Плаовић“, уређење 17 тоалета за публику, као и други радови за које буду обезбеђена средства од Министарства културе, из сопствених прихода и донација.

„Неопходна улагања у инфраструктуру, враћање затечених дуговања и економска криза, нису се одразили на извођење репертоара и број премијера, напротив. Комплетан плани-

МИРА СТУПИЦА ОТВОРИЛА МУЗЕЈ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА

Нушић се радовао са нама

рани репертоар је изведен, а број гостовања нашег театра никада није био већи, захваљујући акцији ‘Србија у Србији’, али и нашој жељи да учествујемо у истинској децентрализацији културе“, истакао је управник Народного позоришта.

Према његовим речима, у Опери је начињен видан напредак, а то је било уочљиво, поготову у последње две продукције, које су указале на велике потенцијале солиста, Оркестра и Хора.

„Унапређење рада Оперског студија, на чијем је челу примадона Радмила Бакочевић, уверени смо, отшкринуће врата Европе београдској Опери којој желимо неки нови златни период. Отварање Балетског студија, на чијем челу је Жарко Пребил, још један је наш корак у правцу едукације младих и спремних да одговоре на уметничке изазове новог времена у којем ће, и у Драми и у Опери и у Балету, Националном театру у првом плану бити осавремењавање уметничког израза и брижљиво успостављање озбиљних вредносних критеријума“, нагласио је управник.

Ђуровић је указао да је напредак видљив и на маркетиншком плану, а као круну настојања да се успостави квалитетан однос са медијима навео је директан пренос премијере представе „Златно теле“ на Радио телевизији Србије.

„Чињеница да смо једино позориште у региону које има објављен годишњи репертоар Опере и Балета, те да је тај репертоар путем сарадње са туристичким организацијама промовисан у Европи, говори у прилог ономе што смо трамо јасним напретком. Но, ни свим овим, као ни помацама на плану организације, иако су знатни, не можемо бити задовољни. Зато у следећој години очекујемо нову систематизацију радних места, која ће бити усклађена са Законом о култури, а која ће за циљ имати максимално упошљавање свих који желе да раде и којима је до ове куће стало“, рекао је управник Националног театра.

М. Б.

Речима „Имам част да као најстарији члан ове славне и старе позоришне куће у Србији објавим: Дана 22. новембра, Музеј Народного позоришта у Београду је отворен!“, најбоља српска глумица прошлог века, Мира Ступица, отворила је ову институцију.

У присуству великог броја званика, пре церемоније свечаног отварања, уводне беседе одржали су управник Народного позоришта Божидар Ђуровић и министар културе у Влади Републике Србије Небојша Брадић. Игор Ђорђевић, који се на свечаности отварања нашао у улози Бранислава Нушића, кроз разне анегдоте је подсетио на славног комедиографа: „Нисам могао да одбијем позив на свечаност отварања Музеја и морао сам поново устати из мртвих, како бих присуствовао овом отварању након сто година. Јер, никада није касно“, рекао је, између осталог.

1000. ПОСЕТИЛАЦ

Музеј је 25. новембра, у 11.45, обистио хиљадиту посетилаца – дипломирана правница Нина Станић из Београда, која је, одушевљена поставком, истакла да је посебан утисак на њу оставио одливак руке Бојана Ступице. Управник Божидар Ђуровић јој је уручио награду, две карте за премијерну обнову „Адријана Лекувер“.

„Институције од националног значаја, попут Народного позоришта, куће са дугом и плодном традицијом, требало би да имају озбиљан и посвећен однос према прошлости“, казао је на отварању Божидар Ђуровић и додао да је природно да у тренутку извођења представе немамо свест о ефемерности позоришног чина, која неминовно води у заборав. Према његовим речима, још од Нушића који је давне 1901. године указао на потребу отварања Музеја у згради Националног театра, преко управа из тридесетих и четрдесетих, које су преузимале конкретне, али нажалост неуспеле покушаје, чуо се глас оних који су разумели колико је та институција потребна Народном позоришту.

Подсећајући да „отргнути од заборав позоришни чин личи помало на Сизифов посао“, министар културе Небојша Брадић је указао да је природа позоришне уметности „да траје краће од живота инсекта, да нестаје готово оног тренутка када се одиграла, да се претвара у бледе сенке у нашем памћењу и прелази у нашу интиму не остављајући никакав видљиви траг“, те да је гледалац „после позоришног чина богатији, промењен и просветљен, али то је све. Они који стварају позоришну уметност могу се само надати да су њихов таленат и напор оставили у нама трага, али никада неће знати да ли се то стварно и одиграло“, рекао је Брадић и напоменуо да стварање Музеја Народного позоришта јесте племенити напор да се заборав,

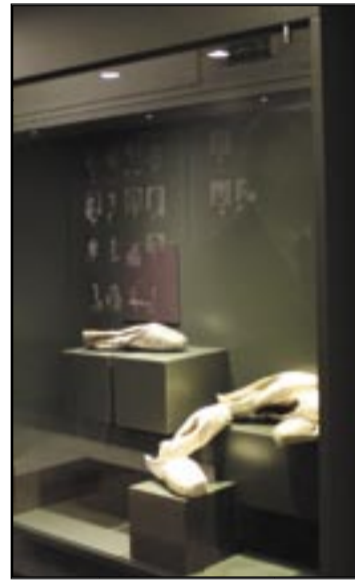
ипак, одложи, а будући да је мисија Народногопозориштапроширена, обавезе свих нас постају много веће него што су биле до данашњег дана.

У име Позоришног музеја Војводине, директор Зоран Максимовић је уручио управнику Ђуровићу захвалницу те институције

„којом се подвлачи досадашња, а истовремено отпочиње и нова сарадња, не само са Народном позориштем, него и са Музејем којем желим много, много векова“.

Прву сталну поставку Музеја, која обухвата селектовани материјал, концентрисан на одабране теме, које у низу чине историјски преглед развоја свих сегмената позоришне уметности оствариване у Народном позоришту, урадила је Зорица Јанковић, док је тематску изложбу „Савремена костимографија и сценографија на сцени Народ-

ног позоришта“ приредила Олга Мрђеновић. Иначе, захваљујући Архиву Југославије, од 22. до 29. новембра, посетиоци ће бити у прилици да виде и два веома значајна документа – Одлуку тадашњег Управног одбора, доне-

ту 12. јуна 1929. године, да се реализује идеја из 1901. за отварање Музеја Народного позоришта, и диплому Бранислава Нушића.

Музеј се налази у реконструисаном простору, у сутерену зграде, у којем је годинама био ресторан „Боеми“. Идеја о отварању једне тако значајне институције активирана је у марту ове године,

а адаптација 370 квадратних метара обављена је за непуних месец дана, по пројекту који је бесплатно урадио архитекта Милан Палишашки. Ваља још једном подсетити да је управа Народного позоришта, заиста, велику подршку и разумевање, имала у Министарству културе које је безрезер-

вно подржало њена настојања да удахне нови дух овом простору који ће се на прави начин бавити културним наслеђем, али и представљати све оно што је савремено у области позоришног стваралаштва.

Према речима ауторке поставке, кустоса Зорице Јанковић, њен циљ је да се путем поставки успостави комуникација са публиком „и да имамо ’живи’ музеј“. Она подсећа да се ка том циљу, изгледа, кренуло правим путем, јер су Музеју, док још није био ни отворен, многе личности даривале предмете из својих и породичних збирки који сада, када су постали музејски експонати, добијају свој пуни смисао и значење – и за свет и за наше генерације које долазе.

Решење којим се утврђује да Музеј Народного позоришта у Београду испуњава посебне услове за почетак рада и обављање делатности заштите уметничко-историјских дела, Ђуровићу је на свечаности, одржаној 18. новембра у Министарству културе, уручила помоћница министра за заштиту културног наслеђа, Душица Живковић.

Музеј ће бити отворен сваког дана, осим понедељка, од 11 до

23 сата. До 19 часова, уз улазницу Музеја, улаз ће бити из Доситејевог улице, а после тог времена, уз улазницу репертоарске продукције, кроз фоаје Велике сцене. Иначе, до 1. децембра, за све посетиоце улаз ће бити бесплатан.

■ Микојан Безбрадица ■

ЈОШ ЈЕДНА ПРЕМИЈЕРНА ОБНОВА

Маргарита Готје поново у балету

Т е суморне, тешке и сиромашне 1993. године, новине су повремено ипак бележиле и неке радосне тренутке. Међу њима је била светска праизведба балета „Дама с камелијама“, насталог према истоименом роману Александра Диме Сина и Вердијевој опери „Травијата“, који је у својству аутора либрета, кореографа и редитеља, потписала Лидија Пилипенко. Први доње у ауторском тиму ове поставке је маестро Ангел Шурев, који је музички адаптирао и оркестрирао музику из Вердијевој опери „Травијата“, уз одломак из „Реквијема“ истог композитора, и који је музички водио Оркестар Опере и солисте и ансамбл Балета.

После премијере, која је била 29. марта, објављени су прави хвалоспеви: „Аутори београдске представе (...) понудили су атрактивно балетско дело које ће се свидети публици, колико због препознатљивог садржаја и музике, толико и због зрелих играчких домета протагониста. Читајући на свој начин ‘Даму са камелијама’, Лидија Пилипенко је сасвим јасно, савременим балетским језиком, складних неокласичних плесних линија оплемењених пластичном изражајношћу, у исповести злосрећне Маргарите Готје користила све кључне сцене из романа и Вердијевој ‘Травијате’. При томе је испољила кореографску зрелост и препознатљив ауторски рукопис, који је своје врхунце имао у солистичким деоницама и дуетицама главних личности. Пилипенкова је зналачки користила технички потенцијал и плесну изражајност балетских уметника са којима је стварала ову представу“. Уз констатацију да је маестро Шурев наш најбољи балетски диригент, критика бележи да је у овој представи „одлично је комуницирао са извођачима“, те да су „сликарски оквир представе чинили сугестиван и маштовит декор Бориса Максимовића и префињено стилизовани балетски костими Божане Јовановић“.

Међу играчима је, наравно, највише пажње привукла Душка Драгичевић у насловној улози, „по којој ће се блиставој интерпретацији памтити овај балет. Неизмерне ле-

Балет на сцену враћа Лидије Пилипенко и Ангела Шурева, на музику Ђузепеа Вердија. Премијерна обнова је заказана за 24. децембар, дириговаће Весна Шоуц, а улоге припремају: Ана Павловић и Мила Драгичевић (Маргарита Готје), Јован Веселиновић и Јовица Бегојев (Арман Дивал), Милан Рус и Милош Маријан (Господин Дивал), Александар Илић и Милош Маријан (Господин „Ка“), Дејан Коларов и Игор Пастор (Фаустин), Олга Олћан и Милица Јевић (Приданс)...

поте, ова балерина је лик Маргарите Готје осликала у разноврсној скали уметничких исказа, од страсне женствености и дубоке сензуалности до потресне емотивности у подношењу свирепих удараца судбине“. Одушевљен овом креацијом, критичар сведочи: „Чи-

ни се да је примабалерина Душка Драгичевић, управо преко овог лика остварила своју животну ролу, оплемењујући га изузетном женствености, зрачећи љубављу, пролазећи кроз огромну скалу емотивности до потпуне сломљености физичког бића. Пренела је незаборавно у кораке бол одрицања, самоћу растанка и потресно умирање више од љубавне жудње него од болести саме“. У улози Армана Дивала, партнер јој је био Константин Костјук, који је управо ту позну спознају изгубљености вољеног бића излио у само њему својствене енормно високе скокове, у вихорне полете страсти којима је прелетао готово читаву позорницу, нарушавајући законитости теже и све физичке везаности за тле“. (...) За поклонике савременог балетског израза завршни дует Армана и Маргарите је био по својој емоционалној топлини и плесној усковитаности и у кореографском и у извођачком смислу изузетан уметнички домет“.

И остали тумачи главних улога су освојили похвале рецензента: Душан Симић као Арман Дивал, Јеремић као Господин „Ка“, Светозар Адамовић у улози Фаустина, Светлана Марковић у малој улози Нанине... „У целини имали смо прилике да видимо балет у коме нема ни једне слабе, олако или уходаним средствима урађене улоге“.

И као што су критичари прогнозирали после премијере, представа је имала дуг век: играна у континуитету све до сезоне 2004/05. и за то време је одиграна 62 пута, пред скоро 22000 гледалаца. Ангел Шурев је дириговао све, осим последње три представе које је водила Весна Шоуц. Током тих дванаест година, Маргарету Готје су играле и Милица Бијелић и Ашхен Атаљанц, Армана Дивала је тумачио и Денис Касаткин, а његовог оца, Господина Дивала – Ранко Томановић и Константин Тешча, улогу Господина „Ка“ је тумачио и Милан Рус, док су у улози Фаустина наступали и Маја Ковачевић и Александар Илић.

■ Јелица Стевановић ■

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ – ГОРДАНА ЂУРЂЕВИЋ ДИМИЋ

Преконачена дозвољеног

Г ошћа из НовогСада, врсна глумица Гордана Ђурђевић Димић, непосредно после премијере представе „Призори егзекуције“, одржане 22. новембра на Сцени „Раша Плаовић“, рекла је у интервјуу за Позоришне новине: „Веома сам задовољна реакцијом публике. Истину за вољу, очекивали смо, можда, више реакција на још неким местима, али мислим да ће оне доћи у каснијим извођењима, пред ‘обичном’ публиком, јер је ова премијерна, за нијансу, увек некако стегнутија. Иначе, ово нам је био први наступ пред гледаоцима, пошто нисмо имали претпремијеру, тако да очекујем да и ми, у међувремену, добијемо све оне жељене нивое и валере које смо ‘хватали’ на пробама“. У овој горко-хумористичкој драми Хауарда Баркера, коју је режирао Марко Манојловић, глумица Српског народног позоришта бриљантно тумачи лик Галактије, уметнице слободног духа, која је ангажована да уради слику на тему победе Венеције над отоманском флотом у бици код Лепанга...

„Тај период, о којем причамо, дође као један орнат, украс, али проблем је свевремен. Само Галактија зна кроз какве личне муке и страдања је пролазила док је радила ту слику. Тај специфичан, унутрашњи, лични доживљај, осим ње, нико други не може да схвати. Ни они који гледају, ни они који јој суде“, додаје протагонисткиња.

Ваша јунакиња сматра да уметност има моћ да промени стварност. Слажете ли се, приватно, са њеним ставом?

Чини ми се да уметност може да укаже на проблеме, али да их мења, тешко. И, заиста, веома је тешко бити, како бих рекла, револуционар, побуњеник, односно неко ко ће покушати да кроз уметност мења др-

жаву, друштво. Мале су могућности да се ту нешто уради, поготову кад имате спрегнут и стегнут систем. Мислим да ће ова представа тек добити на својој актуелности. Нови светски поредак донеће још један, да тако кажем, личнији загрљај власти у односу на народ, а то ће произвести нова стењања и шкргутања зубима. Дакле, чини ми се да ова врста прогона и репресије тек долази.

Иако се радња представе све време „врти“ око слике, публика на крају не види ништа осим белог платна. Како је оно „попуњено“ у вашој машти?

Људске судбине и људски проблеми, без обзира у којем веку се дешавају, су универзалне природе. У том смислу, оно што је био проблем уметника у XVI веку, изгледа да је и данас.

ДОЗА

Ми толико причамо о сегментима слике да је она, захваљујући томе, прилично јасна и „видљива“. Ја сам, иначе, у својој глави имала замишљену изванредну слику Битке код Лепанта. Хтела сам да је уради један врхунски хиперреалиста, изузетни уметник Драган Мартиновић. Он би, по ономе како Баркер води читаву причу, урадио то дело, али Марко није пристао. Са друге стране, све и да јесте, то би захтевало озбиљна финансијска средства.

Галактија је одлучна у намери да служи истини, а не онима који је плаћају. То је прилично храбар потез?

Јесте, веома храбар и, заиста, мало је оних који би одолели тако лепој понуди, односно који не би желели да се продају. Мада, она је све то урадила на превару. Она је страшно жудела да власти удари шамар. Зато је прво подносила лажне скице, а онда је урадила то што је урадила. И то је, заправо, њен грех. Њен хибрис, односно прекорачена доза дозвољеног понашања. Али, упркос свему, она је спремна на све, зато што је знатичељна жена. Галактија је спремна да упозна живот од дна до врха. Успева у томе, али зато губи способност да се даље бави уметношћу. Значи, њен рад и та њена храброст, појели су је на крају. Она више неће насликати ни једну слику.

■ М. Безбрадица ■

НАШ БАЛЕТ НА ДАНИМА СРПСКЕ КУЛТУРЕ У ЕГИПТУ

Амбасадори

Онај разиграни аутобус Народног позоришта, који је недавно доживео стоту – представу, поново је путовао и на други континент. Код куће су играчи(це) одиграли поменути свечани, почасни круг, а свој плесни маратон „Ко то тамо пева“ наставили су у гостима, на „Данима српске културе у Египту“. Најлапидарнији извештај са тог пута

101. и 102. представа изведене у Каирској, 103. у Александријској опери. А у мало ширем рапорту од овог, лако војнички интонираном, рецимо да су манифестацију отворила два министра културе – египатски Фарук Хосни и наш Небојша Брадић, чему су присуствовали и српски премијер Мирко Цветковић и други званичници две земље, те да програм Дана наше културе чине и изложба фотографија „Танјуг – поглед у зеницу историје“, мала филмска ревија и за крај – књижевни сусрети.

Подсећамо да представа „Ко то тамо пева“ свуда где се појави лако осваја публику. Њена магија није локалне природе премда на први поглед тема литерарног (филмског) предлошка Душана Ковачевића ставља у први план „нашег човека“ у зору великог светског рата, јер свако у овој причи проналази неко „парче“ себе, веће или мање. Тим пре што је оно што се догађа на позорници исписано комуникативном музиком Војислава-Вокија Костића (који ове јесени не дочека јубиларну представу) и њом надахнутим кореографским рукописом Сташе Зуровца, и обележено нескривеном радношћу оних који плешу и такво своје расположење успешно, чак заводљиво, шире гледалиштем.

Али, Бајрам, велики празник већине Египћана, на неки начин показао се као мали хендикеп ове несумњиво

допадљиве београдске представе. Простом, она се нашла у лакој сенци тог, за домаћине великог догађаја и чини се да од њих није баш најадекватније медијски пропраћена. Податак да у Каирској опери све столице нису биле пуне (има их 1100), међутим, потпуно потамни пред неким другим, за уметност, објективно, далеко релевантнијим чињеницама: гледаоци су нашим играчима, понеки стојећи, дуго пљескали, у ритму Костићеве музике за плес и оног рефрена којем дланови публике тешко одолевају. А пљескали су сви, и стари и млади, и даме у европском и оне у традиционалном исламском оделу, политичари, дипломате, и играчи и неиграчи у публици... Такво задовољство видели смо и у Александрији, у њиховој оперској кући Театар „Саид Дервиш“.

А кад угледате листом озарена лица оних који излазе из дворана, онда сте сасвим сигурни да је ваша уметност на веома прецизној ваги измерена. Предвођени управником Народног позоришта Божидарем Ђуровићем, балет-мајстором Пашом Мусић и вођом пута, продуцентом Милорадом Јовановићем, ова београдска играчка „експедиција“ вратила се кући са још једном потврдом да њихову представу свака публика (за)воли. У Каиру их је, чујемо, гледало двадесетак амбасадора, неки чак и два пута, као наш Дејан Васиљевић, иначе љубазни домаћин овим плесним „амбасадорима“ српске културе. Из њиховог подужег списка наведимо барем оне који су најприсутнији на сцени, путнике из аутобуса, тог колективног главног јунака ове представе: Милан Рус, Александар Илић, Милош Маријан, Јовица Бегојевић, Горан Станић, Михајло Стефановић, Милош Исаиловић, Милош Кеџман и Далија Иманић (Каиро) / Сања Нинковић (Александрија).

■ М. Шеховић ■

НОВА ЖИЗЕЛА

Уједној од најомиљенијих представа класичног „белог“ балета, „Жизели“ Адолфа Адама, у главним улогама је 5. новембра заблестао нов балетски пар. Топло дочекани и бурним аплаузима и овацијама испраћени од стране публике, уз Оркестар Опере под вођством маистра Ане Зоране Брајовић, солисте и ансамбл Балета, први пут су те вечери наступили Далија Иманић, у технички и глумачки изузетно захтевној насловној улози, и њен партнер Јовица Бегојевић у улози Алберта.

Ј. С.

НА СВИМ СТРАНАМА

Док се у Кући славио Дан позоришта, отварао Музеј и играла премијера „Призора егзекуције“, многи чланови Дrame и Технике су били – у аутобусима. Ансамбл представе „Покондирена тиква“ се враћао из БиХ, где је 21. новембра учествовао на Тузланским позоришним данима, а ансамбл представе „Можда смо ми Мики Маус“ је био на путу ка Словенији, где је 23. новембра играо на сцени Старе електране у Љубљани, а следећег дана наступао на Омладинском фестивалу „Догађање“ у Марибору.

Ј. С.

БИСЕРНА БИСЕРКА

Књига Ричарда Свифта о примадони Бисерки Цветић, под насловом „Бисерна Бисерка“, представљена је на Великој сцени у суботу, 13. новембра. О књизи су говорили музиколог и музички критичар др Бранка Радовић, примадона Радмила Бакочевић и директорка Опере Катарина Јовановић, а у уметничком програму су учествовали оперски уметници Борис Трајанов, Никола Китановски, Ирена Зарић, Софија Пижурица и Анета Илић, уз клавирску пратњу Ивана Јовановића и Миливоја Велића.

Ј. С.

ПРЕМИЈЕРНА ОБНОВА „АДРИЈАНЕ ЛЕКУВРЕР“

Адријана поново у својој Кући

Једна од две опере по којима је италијански композитор Франческо Чилеа постао и остао познат, „Адријана Лекуврер“, први пут се на сцени Народног позоришта нашла 7. октобра 1995. када је, насловном ролом, велика уметница Радмила Бакочевећ прославила четрдесет година стваралаштва.

Либрето који је написао Артуро Колауги, по познатом истоименом комаду Скриба и Легуеа инспирисаном бурним животом и трагичном смрћу познате француске глумице Адријане Лекуврер, певан је у оригиналу. Београдску праизведбу „Адријане Лекуврер“ режировао је Радослав Златан Дорић, дириговао Бојан Суђић, сценограф је био Александар Златовић, костимограф Весна Радовић, а кореограф Владимир Логунов. Поред слављенице, Радмиле Бакочевећ, премијерну поделу су чинили Никола Китановски (Маурицио), Јован Радаковић (Кнез де Бујон), Предраг Протић (Опат Шазеј), Миодраг Д. Јовановић (Мишоне), Ненад Јаковљевић (Кино), Игор Матвејев (Поасон), Јадранка Јовановић (Кнегиња де Бујон), Светлана Бојчевић Цицковић (Госпођица Жувено), Дубравка Михаљевић Филиповић (Госпођица

Данжевил), док је лик Домууправитеља тумачио драмски уметник Мида Стевановић.

1995.

Пре премијере је Дорић, иначе драмски редитељ, оправдавао овај свој, тада други „излет“ у оперску уметност речима: „Као предлогачак за Христићеву оперу ‘Сутон’ имао сам сјајни истоимени комад Ива Војновића. Сада поново имам као основу за либрето изванредну мелодраму Ежена Скриба. Ваљда ми то даје сигурност да се у послу осећам добро, као код ‘своје куће’“.

После премијере, критика је била одушевљена. О свим сегментима представе писано је у суперлативима – од резултата које је млади маестро постигао са оркестром, преко раскошне сценографије и костима свих пастелних нијанси, те мајсторске режије, до певачких и глумачких остварења.

2010.

Разуме се, највише пажње је посвећено слављеници: „Радмили Бакочевећ (...) можемо само да се дивимо. То дивљење, поштовање и љубав изразила јој је публика дуготрајним аплаузима и цвећем са галерије. Носити се са сложеном и тешком улогом и са захтевном вокалном деоницом на тако сувер-

Режију Радослава Златана Дорића који нас је недавно напустио, обнављају Александар Николић и Стеван Марковић, а премијерну обнову која је на Великој сцени вечерас, 27. новембра, дирижује Ђорђе Павловић. Улоге тумаче: Јасмина Трумбеташ Петровић / Сузана Шуваковић Савић (Адријана Лекуврер), Наташа Јовић Тривић / Јелена Влаховић (Кнегиња де Бујон), Душан Плазинић / Александар Дојковић (Маурицио), Вук Матић / Драгољуб Бајић (Кнез де Бујон), Игор Матвејев / Данило Стоишић (Опат Шазеј), Миодраг Д. Јовановић / Марко Калајановић к.г. (Мишоне), Милош Ђуричић (Кино), Љубодраг Беговић (Поасон), Светлана Несторов / Марија Митић (Госпођица Жувено), Желка Здјелар / Љубица Вранеш (Госпођица Данжевил).

ни начин, глумити предсмртне тренутке са таквим доживљајем, могу само највећи певачи и уметници“.

Ова поставка је до сада имала две обнове, а поред Радмиле Бакочевећ захтевну сопранску насловну ролу су тумачиле и Гордана Јевтовић, Дуња Симић, Вишња Павловић Дракулић, Јасмина Трумбеташ Петровић и Светлана Несторов. Поред солиста из премијерне поделе, у осталим улогама су наступили и: Милена Китић, Јелена Влаховић, Александра Ангелов, Олга Савовић, Наташа Јовић Тривић као Кнегиња де Бујон, Душан Плазинић као Маурицио, Миљивој Петровић, Ненад Јаковљевић и Свето Кастратовић у улози Кнеза, Зоран Рајковић и Александар Дојковић су тумачили лик Опата, Жељко Лучић је био Мишоне, Владимир Андрић и Александар Стаматовић су играли Киноа, Дејан Максимовић и Борис Бабић Поасона, док су две госпођице играле Драгана Радивојевић, Иванка Раковић и Тања Андријић (Жувено), те Наташа Јовић и Аманда Стојковић (Данжевил). Диригентску палицу је 2003. преузела Зарица Митев Војновић, а једном је гостовао Франческо Роза.

■ Јелица Стевановић ■

ЛИЧНОСТИ БЕОГРАДСКОГ БАЛЕТА (12) | ПИШЕ МИЛИЦА ЗАЈЦЕВ

ФЕЉТОН

Душан Трнинић, миљеник

Душан Трнинић (1928–2004), дугогодишњи првак београдског Балета, уметник привржен својој музи Терпсихори и њен миљеник, оставио је незабораван траг на нашој балетској сцени. Рођен је у Босанској Дубици, малом месту у којем никада није било позоришта, као што ни у његовој породици није било уметника. Па ипак, он је још као дечачић скретао на себе пажњу околине изврним имитирањем сваког госта који би на вратио у кућу његових родитеља. Када је рат прекинуо безбрижно детињство, са породицом се обрео у Београду, који је својим позоришним и биоскопским представама разбуктавао дечакову машту. Тако је, најпре кришом од својих, започео играчко школовање код Радмиле Џајић и Олге Грбић-Торес, а наставио у Средњој балетској школи код Милорада-Милета Јовановића и Нине Кирсанове. Као балетска нада добио је стипендију францу-

ске владе и био на специјализацији у Паризу.

Члан Балета Народног позоришта је до 1945, када је на једном концерту за рањенике са Сремског фронта, својом игром Росове „Фарухе“ одушевио Миру Сањину, Ани Радошевић и Жоржа Скригина. Најпре игра мање солистичке улоге у балетима „На лепом плаву Дунаву“ и „Балерина и бандити“, па постепено преузима главне улоге у класичном репертоару – „Жизела“, „Лабудово језеро“, „Зачарана лепотица“, „Пепељуга“... Играо је са истим успехом и савремен репертоар: „Орфеј“, „Балада о једној средњовековној љубави“, „Чудесни мандарин“, „Апасионато“, „Симфонија у Ц-дуру“, „Човек пред огледалом“. У националним балетима попут „Охридске легенде“ и „Лицитарског срца“ упечатљиво прихватастилизацију фолклора. Посебно је неговао шпанску игру – у операма „Кармен“ и „Кратак живот“, балетима „Шпански капричо“, „Љубав чаробница“, као и

у сопственом поетском резултату шпанске игре, поезије и музике „У баштама Гранаде“. Са страхом која се ретко среће, он је своје природне физичке предиспозиције и исконски играчки таленат, уз много прилежног рада, увек стављао у службу искреног, готово дечачког заноса у остваривању интерпретација. Није му био циљ да задиви бројношћу окрета на тлу и у ваздуху, нити испразним прелетањем позорнице у великим скоковима (иако је све то технички веома добро савладао) већ да сваку улогу оплемени сензибилном изражајношћу и префињеним осећањем за стил и дискретну глуму.

Као кореограф, поставио је веома атрактивне балете: „У баштама Гранаде“, дует занимљивих пле-

сних линија „Игра“ на музику „Поподне једног фауна“ Клода Дебисија и

„Les pasiones“, поставку пуну динамике и разбукталих страсти у којој је постигао узорни склад елемената шпанске националне игре и неокласичних балетских премиса.

О његовим уметничким квалитетима сведоче и прва награда на Омладинском фестивалу 1948, Седмојулска награда, Награда за животно дело Удружења балетских уметника Србије, Плакете града Бе-

Терпсихоре

ограда и Телевизије Београд за 25 година уметничког рада, те Орден заслуга за народ са сребрним венцем.

Гостовао је, самостално или са ансамблом Балета, на свим великим европским фестивалима, као и на сценама Беча, Осла, Фиренце, Минхена, Атине, Париза... Чувена књига успомена у којој је Душко брижљиво чувао критике о својим наступима, била је препуна усхићених речи и публике и критичара.

Упркос бројним понудама из иностранства, до краја каријере је остао веран београдској публици, што је објашњавао речима: „Могло сам да играм у целом свету, јер сам се бавио професијом која говори све језике. Али мени је било добро о мојој матичној кући и мојој земљи, јер ту сам играо прве улоге и имао изванредне услове за уметнички развој, имао свој стан, а гостовао сам у целом свету“.

(наставиће се)